

Meerjarenbeleidsplan 2020 - 2021

Agis Innovatiefonds

Agis Innovatiefonds is (onder de naam Stichting Agis) op 31 december 2007 door de toenmalige zorgverzekeraar Agis opgericht, met het doel: "het verrichten van werkzaamheden in het algemeen belang, waaronder onder meer begrepen het bevorderen van de kwaliteit van de gezondheidszorg, zulks voornamelijk binnen de kerngebieden van de naamloze vennootschap: Agis Zorgverzekeringen NV". Agis Innovatiefonds is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en heeft van oorsprong de opdracht om het eigen vermogen zoveel mogelijk in stand te houden, zodat de continuïteit van het verwezenlijken van het doel gewaarborgd is.

Het Agis Innovatiefonds werkt volgens de in 2014 vastgestelde structuur en governance. Agis Innovatiefonds kent een Raad van Bestuur met een Raad van Toezicht en laat zich ondersteunen door een klein bureau met twee professionals. In dit meerjarenbeleidsplan wordt uitgewerkt op welke wijze het bestuur de kerntaak van het Agis Innovatiefonds in de komende jaren wil realiseren.

Onze ambitie

Eigen regie versterken

Zelf de regie over je leven en gezondheid hebben, is een groot goed. Maar dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zeker niet voor mensen die kwetsbaar zijn of een chronische aandoening hebben. De ambitie van het Agis Innovatiefonds is bij te dragen aan datgene dat mensen helpt om zich gezonder te voelen en onafhankelijker te kunnen zijn. Dat doet zij door het ondersteunen van innovatieve en onderscheidende initiatieven die beogen om de leefkwaliteit van mensen te verhogen, de eigen regie te versterken of het leven met een aandoening te verlichten. Daarmee wordt de afhankelijkheid van zorgsystemen ook mogelijk kleiner.

Deze ambitie past binnen de beweging die wordt omschreven in het rapport 'De juiste zorg op de juiste plek' (opgesteld in opdracht van VWS)¹. Dit rapport van april 2018 is het resultaat van een taskforce van experts van verschillende disciplines in de zorg, het sociaal domein en zorggebruikers zelf en gaat over een andere manier van werken en organiseren met een vertrekpunt dat uitgaat van de mogelijkheden van mensen zelf.

Voor mensen met (nog g)een chronische aandoening

Het aantal mensen met een chronische aandoening groeit. Op 1 januari 2018 hadden 9,9 miljoen mensen in Nederland één of meer chronische aandoeningen (een toename van 1,4 miljoen mensen t.o.v. 1 januari 2015). Daarvan hadden 5,6 miljoen mensen minimaal eenmaal contact met de huisartsenpraktijk voor een chronische aandoening (bron: Volksgezondheidzorg.nl, RIVM). Het hebben van chronische aandoeningen vraagt veel van het aanpassingsvermogen van zowel mensen zelf als hun omgeving. Ze moeten omgaan met de symptomen en complicaties van de aandoening én met de gevolgen die deze kunnen hebben op hun werk en sociale leven. Naast het feit dat mensen met een chronische aandoening regelmatig verschillende zorgverleners moeten bezoeken, rust een steeds belangrijker deel van de zorg ook op henzelf (bron: Volksgezondheid Toekomstverkenning - 2018, RIVM). Voorkomen van chronische aandoeningen en versterken van eigen regie of samenredzaamheid bij het hebben ervan, worden steeds belangrijker voor mens en maatschappij.

Het belang van domein overstijgende en integrale aanpakken en initiatieven

Uit onderzoeken is gebleken dat er een positieve relatie te zien is tussen subjectief welbevinden en optimisme aan de ene kant en gezondheidsuitkomsten aan de andere kant. Het gaat dan om *het ervaren* van een betere kwaliteit van leven in brede zin. Innoverende initiatieven die zich op dit gebied tussen gezondheid, zorg en welzijn bevinden, zijn niet altijd goed te plaatsen in de huidige formele financieringssystemen. Het fonds wil samen met anderen werken aan alternatieve verantwoorde financieringsvormen afgestemd op deze nieuwe ontwikkeling.

¹ Vindbaar op site Rijksoverheid.nl

Terugblik speerpunten 2019

In het jaarplan van 2019 zijn drie speerpunten benoemd. Hieronder wordt teruggekeken op de inspanningen en resultaten hierop.

1. Opzet meerjarenprogramma

Eind 2018 concludeerde het Agis Innovatiefonds dat de wijze waarop zij initiatieven ondersteunt een nieuwe impuls nodig heeft. Het fonds wil graag een groter aantal initiatieven op weg helpen die écht verschil maken voor het dagelijks leven van mensen met (nog g)een chronische aandoening. Dat wil zij doen door samen te gaan werken met fondsen die bijdragen aan de doelstelling van het Agis Innovatiefonds.

In 2019 is hier fors op ingezet. Na een brede verkenning is in het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie een geschikte samenwerkingspartner gevonden. Beide fondsen zien de toegevoegde waarde van elkaars profiel en het verbinden van elkaars netwerk.

Ontwikkelen vanuit een perspectief van gezondheid en zelfregie van mensen vraagt om anders denken én doen. Ontwerpers, zoals (interieur)architecten, productontwerpers, social designers of digitale makers, hebben met hun creativiteit, verbeeldingskracht en verbindingskwaliteiten de mogelijkheid nieuwe werkwijzen en denkrichtingen te introduceren, en in co-creatie tot oplossingen te komen die beter aansluiten op de (persoonlijke) behoeften van mensen. Dat vergroot de kans dat wat bedacht wordt ook daadwerkelijk verschil maakt voor de mensen voor wie het bedoeld is. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Agis Innovatiefonds hebben om die reden in 2019 de open oproep Chronisch Gezond vormgegeven. Nieuwe of bestaande coalities van gemeenten, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, particuliere initiatiefnemers, ondernemers en mensen met een aandoening worden uitgenodigd om samen met ontwerpers te werken aan nieuwe producten, ruimtelijke interventies of gezondheidsconcepten ter versterking van de zelfregie van mensen in hun alledaagse leefomgeving. De werkwijze betreft een ontwerpend onderzoek, dat wordt uitgevoerd door interdisciplinaire teams in nauwe samenwerking met de mensen zelf voor wie het initiatief verschil moet maken.

De open oproep Chronisch Gezond is in oktober 2019 gelanceerd tijdens een door de fondsen gezamenlijk georganiseerde inspiratiesessie op de Dutch Design Week in Eindhoven. Deze werd in november opgevolgd met een werksessie waarin de deelnemers concreet met elkaar aan de slag zijn gegaan met hun vraagstuk of idee.

Naast het kennismaken met ontwerpmethodieken was de bijeenkomst gericht op ontmoeting en kennismaking van geïnteresseerden in de open oproep. Daarmee beoogden de fondsen om bestaande coalities te versterken of nieuwe te laten ontstaan. De open oproep en georganiseerde sessies hebben positieve en enthousiaste reacties opgeleverd.

De open oproep is de onderlegger van het tweejarig programma Chronisch Gezond waarin in twee fasen maximaal 6 projecten ondersteund worden. Het programma wordt in 2020 met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie verder ingevuld en mogelijk uitgebreid.

2. Aanvragen in 2019

De 'reguliere' aanvragen zijn in 2019 gestabiliseerd. Aanvragers konden voor advies of ruggespraak terecht bij de coördinator. Overleg voorafgaand aan het daadwerkelijk indienen van een idee of aanvraag wordt op prijs gesteld en voortgezet. Door de prioriteit die is gegeven aan de nieuwe samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie is de extra inzet op een forse toename van aanvragen bij de reguliere rondes van het fonds beperkt gebleven. Tegelijkertijd hebben de activiteiten van de open oproep naar verwachting in 2020 en verder een positieve spinoff. Daarmee is een goede basis opgebouwd voor het ontvangen van een toenemend aantal kwalitatieve en passende aanvragen in 2020 en verder.

3. Stimuleren en steunen van (jonge) innovators

In 2019 zijn twee initiatieven gesteund waarbij jonge innovators een rol hadden. In het project MARCH werkt een team van studenten samen aan de (door)ontwikkeling van een exoskelet voor mensen met een dwarslaesie. Daarnaast is steun gegeven aan de Avicenna Health Hack. Tijdens dit tweedaags event konden teams van studenten en professionals samenwerken aan oplossingen voor ingebrachte praktijkvraagstukken. Op zondag werden door een jury de prijswinnaars gekozen.

Naast deze initiatieven is het project 'Communicate, speel je gespreksvaardig' noemenswaardig onder de innovators. Eind 2018 is na een intensief afstemmingsproces met de aanvragers aan dit initiatief van Dialogue Trainer steun toegekend. Het Agis Innovatiefonds is er trots op om Dialogue Trainer en haar voorloper Stichting Volte, bij haar initiatieven te hebben kunnen steunen. Dialogue Trainer heeft voor hun innovatieve dialoogtrainer inmiddels meerdere prijzen ontvangen.

Bert Huiskamp AIF prijs

Het Bestuur van het Agis Innovatiefonds kijkt met trots terug op de resultaten van een groot aantal projecten dat in de afgelopen jaren is ondersteund. Om waardering toe te kennen aan deze initiatieven is de Bert Huiskamp AIF prijs in het leven geroepen. In oktober zijn in totaal tien projecten uit de afgelopen twee jaar voor deze prijs genomineerd. Voor de beoordeling en verkiezing van de prijswinnaars is een jurycommissie samengesteld waarin Bert Huiskamp, Dik Hermans en Cees Smit zitting hebben genomen. Bij de beoordeling waren de volgende criteria leidend:

- maatschappelijke impact door het versterken van eigen regie,
- de betrokkenheid van ervaringsdeskundigen,
- het onderscheidend vermogen.

Op basis van een zorgvuldig beoordelings- en wegingsproces is de jury tot de volgende top 3 van prijswinnaars gekomen:

1. Pharos - Gezond in NL (# 8 - 243 punten)
2. Trimbos Instituut - Empowerment in de wijk (# 4 - 211 punten)
3. Fysiotherapie De Waag - Blijf in je Kracht (#1 - 199 punten)

De teams van deze projecten werden in het zonnetje gezet op 25 november tijdens de werksessie van de open oproep Chronisch Gezond. Zij ontvingen uit handen van de voorzitter Bert Huiskamp een mooi geldbedrag voor vervolgactiviteiten.

Vooruitblik: 2020/2021

In de komende jaren wordt op de speerpunten van 2019 voortgeborduurd. Hieronder daarop een toelichting.

1. Opzet meerjarenprogramma in samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Samenwerking met ontwerpers

Ontwikkelen vanuit perspectief van gezondheid en zelfregie van mensen vraagt om anders denken én doen. Ontwerpers hebben met hun creativiteit, verbeeldingskracht en verbindingskwaliteiten de mogelijkheid nieuwe werkwijzen en denkrichtingen te introduceren, en in co-creatie tot oplossingen te komen die beter aansluiten op de (persoonlijke) behoeften van mensen. Dat vergroot de kans dat wat bedacht wordt ook daadwerkelijk verschil maakt voor de mensen voor wie het bedoeld is. Met de open oproep Chronisch Gezond faciliteren en steunen het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Agis Innovatiefonds gezamenlijk de inzet van ontwerpers bij verschillende thema's. Tegelijkertijd wordt ingezet op meer verbinding tussen de partijen doordat deze elkaar en elkaars werkwijze leren beter leren kennen. Dat vergroot de kans op een langdurige samenwerking bij doorontwikkeling en implementatie. Beide fondsen zijn er van overtuigd dat met deze samenwerking de betekenisvolle impact op het leven van mensen met (nog g)een chronische aandoening vergroot wordt.

In het komend jaar wordt de in 2019 ingezette samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie op de open oproep Chronisch Gezond een vervolg gegeven. In het eerste kwartaal worden de in eerste instantie maximaal 6 projecten geselecteerd. In het laatste kwartaal van 2020 krijgen deze projecten de mogelijkheid om een aanvraag voor de vervolgfase in te dienen.

Naast het faciliteren van middelen willen de fondsen verkennen welke overige ondersteuning van waarde is en voorziet in de behoeften van de deelnemers. Daarmee wordt er met elkaar een learning community gecreëerd. Op basis van de ervaringen in 2020 wordt de samenwerking tussen de fondsen verder ingevuld.

Evaluatie en doorontwikkeling van de samenwerking

Deze manier van publiek/privaat samenwerken is voor beide fondsen een nieuwe ervaring. Deze wordt met plezier en trots aangegaan. Ten eerste omdat beide fondsen sterk geloven in de meerwaarde van het samenwerken om netwerken aan elkaar te verbinden en crossovers te faciliteren. Ten tweede om te verkennen en ervaren welke vraagstukken een dergelijke samenwerking met zich brengt zodat hier op geleerd kan worden en een samenwerking als deze uitgebouwd en verdiept kan worden. De risico's zijn in kaart gebracht en er zijn maatregelen getroffen om er voor te zorgen dat de kans op een succesvolle samenwerking zo groot mogelijk wordt.

Gedurende de looptijd wordt op twee manieren geëvalueerd. Ten eerste op de inhoud en de bedoeling van de open oproep. Ten tweede op de samenwerking tussen de fondsen als zodanig. Hiervoor zijn momenten bepaald die zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst die tussen de partijen is gesloten. De leerpunten die uit deze evaluaties naar voren komen, worden voor zover mogelijk en opportuun direct vertaald in verbeteringen. Op een iets langere termijn kan de daadwerkelijke impact op het dagelijks leven van de mensen waarvoor de verbetering of oplossing bedoeld is gemeten worden.

Met de samenwerking zet het Agis Innovatiefonds een eerste belangrijke stap in de richting van de eind 2018 benoemde doelen van een meerjarig programma:

- een grotere impact voor de doelgroep van het fonds te bereiken doordat meerdere initiatieven tegelijkertijd op een thema hun bijdrage leveren en gezamenlijk meerwaarde creëren.
- aandacht en zichtbaarheid voor problematiek en bijbehorende kansen rondom het thema van het programma te vergroten. Daarmee gaat er ook een agenderende werking vanuit.
- gerichtere aanvragen te ontvangen en te honoreren door een heldere thema omschrijving die ook bijdraagt aan een duidelijker gezicht van het fonds.

Governance bij samenwerking Agis Innovatiefonds

De nieuwe manier van werken brengt onder meer ook nieuwe sturing- en verantwoordingsvraagstukken met zich mee. Hier is in de voorbereidende fase van de open oproep intensief op ingezoomd. De samenwerkingsovereenkomst is in nauwe afstemming met een extern juridisch advieskantoor tot stand gekomen. Ook gedurende de looptijd wordt tijd en aandacht geschonken aan de juridische aspecten van de samenwerking. Dit traject wordt ingezet als een leertraject dat daarmee in de toekomst een basis biedt voor de samenwerking met andere fondsen.

2. Aanvragen in 2020/2021

Buiten de open oproep Chronisch Gezond kunnen in 2020 en 2021 twee keer per jaar aanvragen bij het Agis Innovatiefonds worden ingediend.

Voor deze 'reguliere' aanvragen zijn uit de doelstelling van het fonds de volgende specifieke thema's afgeleid:

- empowerment: initiatieven gericht op het vermogen van patiënten hun gezondheid en gezondheidsgedrag positief te beïnvloeden;
- zelfmanagement: initiatieven die gericht zijn op de interactie tussen hulpverlener en patiënt, zodat de patiënt directe controle behoudt op zijn zorgproces;
- veerkracht: interventies gericht op het vermogen om mentaal gezond te blijven onder fysiek zware omstandigheden;
- sociale steun: interventies die het leven met een chronische ziekte meer acceptabel maken;
- relatie met de zorgverlener: initiatieven gericht op het verbeteren van de vaardigheden van de hulpverlener t.a.v. chronisch zieken en mensen met een stapeling van problemen.

De netwerkactiviteiten van het Agis Innovatiefonds worden uitgebreid en de rol van facilitator en adviseur in het aanlooptraject van een aanvraag wordt vastgehouden en versterkt. De activiteiten in het licht van de het traject Chronisch Gezond worden ook hiervoor ingezet.

3. Stimuleren en steunen van (jonge) innovators

Net als in 2019 wordt in 2020 en 2021 ingezet op het steunen van (jonge) innovators. Zij hebben vaak een heel traject af te leggen voordat hun initiatief op eigen kracht in een organisatievorm levensvatbaar is en gecontinueerd kan worden. Het fonds wil vroeg in dit proces (voorbereidingsfase), of op een moment dat er al een klein bewezen (onder)deel staat, activiteiten of projecten steunen waarbij vooral het perspectief van de mens zelf als 'eindgebruiker' centraal staat.

De werkwijze van het fonds

Wijze van ontvangen en beoordelen aanvragen

Het fonds heeft sinds 2016 een compact uitvoerend bureau bestaande uit een projectsecretaris en een programmacoördinator. Dit bureau initieert en coördineert de activiteiten van het fonds. Daarnaast zorgt het voor adviezen aan het bestuur op de ontvangen

aanvragen en rapportages en neemt de dagdagelijkse werkzaamheden voor haar rekening. Dat betreft onder meer de projectcontrol en de advisering van initiatiefnemers ter voorbereiding op een aanvraag.

Voor afstemming tussen het fonds en de initiatiefnemer is er een vast telefonisch spreekuur ingesteld op vrijdagen van 9.00 tot 13.00 uur. Daarnaast zoekt de coördinator telefonisch contact met aanvragers indien hier aanleiding voor is m.b.t. het ingediende idee of de desbetreffende ingediende (goedgekeurde) aanvraag.

Besluitvorming rondom de aanvragen vindt plaats door de Raad van Bestuur. Er kan geen bezwaar worden gemaakt tegen de uitkomsten van de beoordeling van een aanvraag.

Binnen het bestuur zijn twee bestuursleden verantwoordelijk portfeuillehouder voor de beoordeling en advisering omtrent de aanvragen. Afhankelijk van de aanvraag wordt bepaald of en op welke wijze gebruik gemaakt wordt van aanvullend (onafhankelijk) advies. De leden van de voormalige Raad van Advies blijven hiervoor benaderbaar. Daarnaast is er ruimte om advies in te winnen op ontvangen aanvragen in een breder netwerk van deskundigen.

Er vindt 2 keer per jaar een beoordelingsronde plaats voor nieuwe aanvragen.

De indieningsdata worden op de website gepubliceerd. Bij toekenning worden afspraken gemaakt over periodieke tussenrapportages en een eindrapportage. Het toegekende bedrag wordt in delen betaalbaar gesteld en verbonden aan de rapportages over de voortgang van het project. Aanvragen boven de € 50.000,-- dienen bij het inleveren van de eindrapportage een goedkeurende accountantsverklaring van een onafhankelijke Register Accountant toe te voegen. Pas daarna wordt de laatste 20% van het toegekende bedrag uitgekeerd.

Criteria waaraan minimaal voldaan moet worden

Om in aanmerking te komen voor ondersteuning vanuit het Agis Innovatiefonds moet het initiatief aan een minimaal aantal criteria voldoen. Is dit niet het geval dan wordt de aanvraag niet in de procedure toegelaten. Deze criteria zijn:

- Het initiatief heeft een duidelijke maatschappelijke impact door het versterken van de eigen regie van mensen met (nog geen chronische aandoening).
- Er is sprake van co-creatie tussen hulpverlener en hulpvrager.
- Ervaringsdeskundigen (zowel mensen die ondersteuning ontvangen als de ondersteuners zelf) zijn direct betrokken bij het initiatief.
- Er is sprake van een positieve sociale innovatie met een onderscheidend karakter.

- Het initiatief is niet financierbaar via de zorgverzekering of (lokale) overheid en behoort niet tot het gangbare takenpakket van een instelling.
- Het initiatief dient in eerste plaats het maatschappelijk belang en geen commercieel belang.

Criteria die daarnaast meewegen in de beoordeling van initiatieven

Naast de uitsluitende criteria die hierboven staan, worden de volgende criteria meegewogen in de beoordeling:

- Mate waarin het initiatief bijdraagt aan de kwaliteit van leven en meer eigen regie voor betrokkenen.
- Mate waarin rekening is gehouden met hulpvrager en hulpverlenersperspectief.
- Mate waarin het initiatief over sectorgrenzen heen gaat en integraliteit nastreeft.
- Invulling van de implementatiestrategie.
- Mate waarin het project generaliseerbaar is naar een andere context of andere aandoening/ziekte.
- Mate waarin continuïteit gegarandeerd is na de periode van financiële ondersteuning door Agis Innovatiefonds.
- Mate van samenwerking met en cofinanciering door direct betrokkenen bij het initiatief.

Beschikbare fondsen

Er is voor het jaar 2020 een bedrag van € 360.000,- vastgesteld voor de initiatieven in het kader van de open oproep Chronisch Gezond. Op basis van de ervaringen in 2020 wordt het bedrag voor 2021 vastgesteld.

In zijn totaliteit wordt voor 2020 en 2021 een bedrag van 3 miljoen euro ter beschikking gesteld voor aanvragen.

In de bijlage van dit beleidsplan is de begroting voor 2020 en 2021 opgenomen.

Communicatie en zichtbaarheid

Met de in 2019 ontplooidde activiteiten is een bijdrage geleverd aan het vergroten van de naamsbekendheid en zichtbaarheid van het fonds en haar ambitie. In 2020 worden opnieuw activiteiten georganiseerd die dit verder uitbouwen. De open oproep wordt waar mogelijk ingezet om hier op een positieve manier aan bij te dragen. De inzet van social media is in 2019 gestart en wordt vervolgd en uitgebreid in 2020 en 2021.

Bijlage 1 Begroting 2020 – 2021

Nog in te voegen